

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 juillet 2012

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**sur l'intensification et l'amélioration
de la répression contre
les "mariages gris"**

(déposée par M. Laurent Louis)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 juli 2012

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**over de intensivering en opvoering
van de strijd tegen de zogenaamde
"grijze huwelijken"**

(ingediend door de heer Laurent Louis)

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie	
PS	:	Parti Socialiste	
MR	:	Mouvement Réformateur	
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams	
sp.a	:	socialistische partij anders	
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
VB	:	Vlaams Belang	
cdH	:	centre démocrate Humaniste	
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones	
LDD	:	Lijst Dedecker	
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie	

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>	
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN:	Plenum
COM:	Réunion de commission	COM:	Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>		<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	
<i>Commandes:</i>		<i>Bestellingen:</i>	
Place de la Nation 2		Natieplein 2	
1008 Bruxelles		1008 Brussel	
Tél. : 02/ 549 81 60		Tel. : 02/ 549 81 60	
Fax : 02/549 82 74		Fax : 02/549 82 74	
www.lachambre.be		www.dekamer.be	
e-mail : publications@lachambre.be		e-mail : publicaties@dekamer.be	

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Nombre alarmant de “mariages gris” en Belgique

Le mariage blanc est un sujet abordé épisodiquement par les autorités belges. Ces dernières années, cette problématique a été traitée avec une réussite toute relative. Malgré des débats, des ajustements dans le Code civil et autres textes législatifs, force est de constater que la lutte contre ce phénomène est un échec. Comme dans d’autres pays européens, les statisticiens et analystes constatent une hausse constante et préoccupante de cette pratique.

Plus grave encore, on parle de plus en plus de mariages gris. C’est l’instrumentalisation d’un être humain, avec comme but final pour le conjoint étranger d’obtenir un titre de séjour, la nationalité belge ou encore de faire échec à une mesure d’éloignement. Il y a donc défaut de consentement au détriment du conjoint belge qui croyait, lui, à la sincérité du mariage.

Le mariage gris se distingue donc du mariage blanc, dont l’acte frauduleux est mutuellement consenti. Ce qui est inquiétant, c’est que ce phénomène est en pleine recrudescence. Selon des chiffres de l’Office des étrangers, plus de 4 400 mariages suspects ont été relevés en 2011, soit le double par rapport à 2010, et la Belgique est à présent considérée comme un paradis pour ces escrocs, grâce à sa réputation de pays “du mariage bidon”.

Les coûts individuels et sociétaux du mariage gris

Le mariage gris apparaît plus scandaleux encore que le mariage blanc. En effet, il y a une circonstance aggravante; c’est une escroquerie, une arnaque sentimentale.

Parfois, il y a un aveuglement, une naïveté dans le chef de la personne lésée. Ces victimes cherchent tellement un conjoint qu’elles ne veulent pas voir la réalité. Même des indices fortement suspects sont ignorés. La situation est d’autant plus préoccupante que, dans beaucoup de témoignages, on constate que, une fois le mariage effectif, les escrocs attrapent un comportement tout à fait abject. Ils changent d’attitude et vont parfois jusqu’à être agressifs, vulgaires, insultants, humiliants, colériques.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Alarmerend aantal “grijze huwelijken” in België

Van tijd tot tijd maakt de Belgische overheid werk van de bestrijding van schijnhuwelijken. Het succes dat de jongste jaren op dat vlak werd geboekt, is echter heel betrekkelijk. Debatten en wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek en andere wetteksten ten spijt, is de bestrijding van dat fenomeen uitgedraaid op een mislukking. Zoals in andere Europese landen, stellen ook bij ons statistici en analisten een onophoudelijke en zorgwekkende toename van die praktijk vast.

Nog erger is dat het aantal grijze huwelijken groeit. Bij een grijs huwelijk wordt een andere mens gebruikt als instrument, waarbij het de buitenlandse echtgenoot er uiteindelijk om te doen is een verblijfsvergunning te bemachtigen, de Belgische nationaliteit te verwerven of het effect van een verwijderingsmaatregel teniet te doen. Er kan dus geen sprake zijn van instemming door de Belgische echtgenoot, voor wie het om een oprecht huwelijk ging.

Een grijs huwelijk onderscheidt zich dus in die zin van een schijnhuwelijk dat bij dit laatste sprake is van onderlinge instemming. Verontrustend is dat het verschijnsel van de grijze huwelijken in volle opmars is. Volgens cijfers van de Dienst Vreemdelingenzaken werden in 2011 4 400 verdachte huwelijken vastgesteld, wat dubbel zoveel is als in 2010. Dankzij zijn reputatie op het vlak van nephuwelijken wordt België intussen beschouwd als een waar paradijs voor dergelijke oplichtingspraktijken.

Individuele en maatschappelijke kosten van het grijze huwelijk

Meer nog dan het schijnhuwelijk is het grijze huwelijk wraakroepend. Er geldt immers de verzwarende omstandigheid dat het gaat om oplichting, om emotioneel bedrog.

Bedrogen partners blijken soms blind en goedgelovig te zijn geweest. Zij verlangen soms zo naar een partner dat zij de werkelijkheid niet willen zien. Zelfs hoogst verdachte signalen worden genegeerd. De situatie is bijzonder onrustbarend, te meer daar uit veel getuigenissen blijkt dat de oplichter, zodra het huwelijk een feit is, zich vaak op een ronduit verwerpelijke wijze gaat gedragen. Hij gedraagt zich volkomen anders en schrikt niet terug voor geweld, vulgariteiten, beledigingen, vernederingen en woedeaanvallen.

L'impact psychologique est donc considérable pour les victimes de ces escroqueries. Elles se retrouvent souvent isolées de l'entourage familial et on constate souvent un sentiment de perte de dignité ou un comportement dépressif.

À la détresse morale de la personne trahie s'ajoute l'injustice de voir le conjoint obtenir ce qu'il était venu chercher, à savoir l'octroi d'un titre de séjour, voire l'obtention de la nationalité belge. Pour contrer cela, le mariage devrait être annulé, mais il s'agit là d'une procédure longue et coûteuse. Dès lors, beaucoup de nos citoyens abusés préfèrent demander le divorce, au vu de la longueur de la procédure d'annulation du mariage. Et le conjoint malhonnête peut alors bénéficier de son titre de séjour frauduleusement acquis.

Une fois l'arnaque sentimentale aboutie, on constate dans le chef de l'escroc la volonté d'obtenir le regroupement familial, principale porte d'entrée de l'immigration actuelle. La politique laxiste bien pensante en la matière nous conduit à des aberrations sociales et financières. On observe des CPAS qui croulent sous les demandes abusives et la formation de quartiers ghettos à travers le pays.

Les signes du mariage gris

Les officiers d'État Civil, pour démasquer les fraudeurs, se basent souvent sur leur bon sens. Ils débusquent les signes, les indices alertants. Ces indices sont: une grande différence d'âge entre les conjoints, un des deux conjoints en séjour illégal, l'absence de membres de la famille du ressortissant étranger le jour du mariage. Cependant, la vigilance des officiers d'État civil n'est pas la même partout sur le territoire belge.

En outre, d'autres signes peuvent être observés par le voisinage, l'entourage ou toute personne en contact avec un couple vivant un mariage gris. On peut citer les exemples suivants: la rapidité de la demande en mariage formulée par le ressortissant étranger, l'absence de participation de celui-ci aux frais du mariage, l'absence de voyage de noces, l'absence de participation aux charges communes, l'envoi massif d'argent à la famille restée dans le pays d'origine de l'époux étranger, l'existence de relations extraconjugales, l'absence de domicile conjugal, l'absence d'investissement dans la vie de famille, des liens encore très proches avec l'ex-époux(se) du ressortissant étranger ainsi que la promesse de la(le) faire venir par regroupement familial, les actes d'intimidation pratiqués à l'encontre du conjoint belge, la demande de secours alimentaire formulée en

Dit soort oplichting heeft ingrijpende psychologische gevolgen voor de slachtoffers. Zij hebben doorgaans geen familiebanden meer; vaak wordt vastgesteld dat zij zich in hun waardigheid aangetast voelen of zich depressief gedragen.

Niet alleen voelt de bedrogen partner zich gevoelsmatig misbruikt, er heerst ook een gevoel van onrechtvaardigheid doordat de echtgenoot uiteindelijk verkrijgt waar het hem om te doen was, meer bepaald een verblijfsvergunning of zelfs de Belgische nationaliteit. Om daar tegenin te gaan, zou het huwelijk nietig moeten worden verklaard, maar dat kan alleen na een lange en dure procedure. Veel bedrogen burgers kiezen daarom liever voor de echtscheiding. Waardoor de oneerlijke echtgenoot zijn frauduleus verworven verblijfsvergunning kan behouden...

Zodra de oplichter in het emotioneel bedrog is geslaagd, zal hij al snel aansturen op gezinshereniging, de belangrijkste toegangspoort voor de huidige immigratiegolf. Het lakse, politiek correcte beleid op dit vlak leidt tot sociale en financiële ontsporingen. OCMW's worden bedolven onder de frauduleuze aanvragen en in heel het land ontstaan gettobuurtten.

Symptomen van het grijze huwelijk

Om oplichters te ontmaskeren, vertrouwen de ambtenaren van de burgerlijke stand op hun gezond verstand. Zij trachten alarmerende tekens en aanwijzingen te ontwaren, zoals een groot leeftijdsverschil tussen beide echtgenoten, een echtgenoot die onwettig op het grondgebied verblijft, een huwelijksplechtigheid waarop geen familieleden van de buitenlandse echtgenoot aanwezig zijn enzovoort. Niet alle ambtenaren van de burgerlijke stand zijn echter even waakzaam.

Mensen die in de buurt wonen van een koppel dat een grijs huwelijk heeft gesloten, in hun omgeving vertoeven of er contacten mee hebben, kunnen bovendien andere signalen opmerken. Tekenen aan de wand zijn bijvoorbeeld het overhaaste huwelijksaanzoek door de buitenlandse echtgenoot, geen financiële bijdrage in de kosten van het huwelijk, geen huwelijksreis, geen bijdrage in de gemeenschappelijke huurkosten, talrijke en omvangrijke geldzendingen naar de achtergebleven familie in het land van herkomst, buitenhuwelijkse betrekkingen, geen echtelijke woonplaats, geen initiatieven op het vlak van het gezinsleven, al te nauwe banden met de voormalige echtgeno(o)t(e) van de buitenlandse echtgenoot, alsook de belofte hem of haar te doen overkomen via de gezinsherenigingsprocedure, intimiderende handelingen jegens de Belgische echtgenoot,

même temps qu'une demande de séparation provisoire devant le juge de paix, l'absence de toute tentative de réconciliation après la séparation, ou encore le harcèlement lorsqu'une procédure en annulation de mariage est entamée par le conjoint abusé.

L'échec des mesures actuelles

L'article 146bis du Code civil belge précise que:

“Il n'y a pas de mariage lorsque, bien que les consentements formels aient été donnés en vue de celui-ci, il ressort d'une combinaison de circonstances que l'intention de l'un au moins des époux n'est manifestement pas la création d'une communauté de vie durable, mais vise uniquement l'obtention d'un avantage en matière de séjour, lié au statut d'époux”

Fort des expériences passées, il s'agit à présent de mettre réellement en application l'article ci-dessus du Code civil. Nous devons constater que les sanctions, jusqu'à ce jour, n'ont à aucun moment été dissuasives. En témoigne la croissance soutenue que connaît le phénomène.

Malheureusement, les dernières propositions vont dans le même sens que ce qui s'est fait jusqu'alors. À savoir, les hypothétiques sanctions sont pour la plupart des amendes et des peines de prison. Parfois, l'annulation du mariage et, rarement, la perte des droits obtenus frauduleusement. De plus, ces sanctions restent trop souvent lettres mortes. En cause, la lourdeur, la lenteur et la complexité du système, mais également les coûts élevés rencontrés lors d'une procédure d'annulation du mariage par la victime. C'est inadmissible, car la trahison et les mensonges ne peuvent, en aucun cas, octroyer des droits aussi importants que ceux qui découlent de la nationalité.

Dans le système actuel, trop souvent, l'escroc s'en tire alors que la victime se retrouve véritablement en situation de perte devant la trahison sentimentale.

Dans ce système, la victime est lésée deux fois, alors que l'arnaqueur gagne au moins deux fois. Une fois contre la personne dont il abuse sentimentalement et une fois contre la société, en obtenant un titre de séjour de façon “légale” alors que, *a priori*, il ne pouvait le revendiquer légitimement. Enfin, peut-être une nouvelle fois, l'escroc peut abuser du laxisme du système, en profitant du regroupement familial. Il faut donc veiller,

het gelijktijdig verzoeken voor de vrederechter om zowel een uitkering tot levensonderhoud als een voorlopige scheiding, geen enkele verzoeningspoging na de scheiding, pestgedrag jegens de bedrogen echtgenoot zodra deze een procedure tot nietigverklaring van het huwelijk doet inleiden enzovoort.

Bestaande maatregelen schieten tekort

Artikel 146bis van het Belgisch Burgerlijk Wetboek luidt:

“Er is geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet is gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde”.

Waar het nu op aankomt is lering te trekken uit het verleden en bovenstaand artikel uit het Burgerlijk Wetboek effectief toe te passen. De sancties zijn tot dusver qua ontradend effect altijd tekortgeschoten. Getuige daarvan de gestage uitbreiding die het fenomeen neemt.

De jongste voorstellen zorgen helaas niet voor een kentering in de aanpak van de grijze huwelijken. De eventuele sancties beperken zich hoofdzakelijk tot geldboeten en gevangenisstraffen. Soms wordt het huwelijk nietig verklaard en heel af en toe worden de frauduleus verkregen rechten ingetrokken. Bovendien blijven die sancties al te vaak een dode letter. Oorzaak: de logheid, de traagheid en de complexiteit van het systeem, naast de hoge kosten die een procedure tot nietigverklaring van het huwelijk meebrengt voor het slachtoffer. Dat is onaanvaardbaar, want leugens en bedrog mogen nooit tot zo verregaande rechten leiden als de rechten die voortvloeien uit de nationaliteit.

In de huidige gang van zaken gaat de oplichter al te vaak vrijuit, terwijl het slachtoffer zich compleet verloren voelt, na het emotioneel bedrog dat hij of zij heeft doorstaan.

Het slachtoffer wordt tweemaal getroffen en de bedrieger haalt minstens een dubbelslag thuis: een keer ten aanzien van de persoon die hij sentimenteel misbruikt en een keer jegens de maatschappij, door op zogenaamd “wettelijke” wijze een verblijfsvergunning in de wacht te slepen terwijl hij daar *a priori* legitiem geen aanspraak op kon maken. Vervolgens kan de oplichter mogelijk een zoveelste keer profiteren van de laksheid

à l'avenir, à sanctionner là où l'arnaqueur a le plus à perdre. Ainsi, il convient de mettre totalement fin au droit de séjour de l'étranger en cas de séparation très peu de temps après le mariage ou si on constate que le mariage n'est qu'un leurre. Si ce dernier est annulé et l'escroquerie avérée, il convient d'interdire tout retour sur le territoire belge pour une durée minimum de 10 ans.

Il semble également utile d'améliorer les gardes fous. Par exemple, en exigeant une cohabitation de 5 ans ininterrompue des 2 époux dans le Royaume avant de délivrer un titre de séjour de 5 ans et, *a fortiori*, d'octroyer la nationalité belge. Cette mesure a comme ambition de rendre moins attractif notre pays pour de tels individus mal intentionnés.

S'il ne faut jamais oublier que le mariage mixte est un enrichissement pour notre société, que ces mariages ne sont pas systématiquement suspects et qu'il n'est nullement de notre volonté de stigmatiser qui que ce soit, il convient de légiférer en décidant d'agir contre les escroqueries sentimentales que sont les mariages gris, où les victimes sont purement et simplement abusées.

Laurent LOUIS (MLD)

van het systeem en gebruik maken van de mogelijkheid tot gezinshereniging. Daarom moet voortaan sanctiegewijs daar worden ingegrepen waar de bedrieger het meest te verliezen heeft. Het verblijfsrecht van de vreemdeling zou moeten worden ingetrokken wanneer het heel snel na het huwelijk tot een scheiding komt of wanneer het huwelijk een nephuwelijk blijkt te zijn. Indien het huwelijk nietig verklaard is en het bedrog bewezen, zou de betrokkene minstens voor tien jaar de toegang tot het Belgisch grondgebied moeten worden onzegd.

Het zou ook nuttig zijn in preventiemaatregelen te voorzien. Bijvoorbeeld door te eisen dat de partners gedurende vijf jaar ononderbroken in ons land hebben samengewoond alvorens een verblijfsvergunning voor vijf jaar uit te reiken, laat staan de Belgische nationaliteit te verlenen. Op die manier zou ons land minder aantrekkelijk worden voor mensen met oneerlijke bedoelingen.

Het lijkt geen twijfel dat gemengde huwelijken een verrijking vormen voor onze samenleving en dat die huwelijken in se niet verdacht zijn. Het ligt geenszins in onze bedoeling wie dan ook te stigmatiseren, maar dat neemt niet weg dat wetgevend moet worden opgetreden tegen de emotionele oplichting waar de grijze huwelijken op neerkomen en tegen het feitelijke misbruik dat ermee gepaard gaat.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

LA CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS,

A. considérant que, en cas de mariage gris, l'annulation du mariage se doit d'être plus rapide et plus simple dans les cas évidents de fraude;

B. considérant que la sanction doit être en rapport avec la fraude;

C. considérant que les victimes potentielles ne sont pas assez informées sur ces pratiques dans notre pays;

D. considérant que les victimes rencontrent trop de difficultés pour obtenir justice;

E. considérant que la lourdeur de la procédure d'annulation du mariage n'encourage pas les victimes à entreprendre cette procédure;

DEMANDE AU GOUVERNEMENT:

1. que l'annulation du mariage, dans les cas de soupçon de mariage gris, soit plus rapide et moins onéreuse à obtenir, tant pour le bien de la personne abusée sentimentalement que pour la société dans son ensemble;

2. que le tribunal qui reconnaît l'escroquerie puisse retirer automatiquement le titre de séjour, voire la nationalité obtenue par l'escroc;

3. de faire en sorte que les individus reconnus coupables de ce type de fraude se voient empêchés, à vie, de prétendre à obtenir la nationalité belge et soient dans l'impossibilité de transiter et de séjourner sur le territoire belge pendant une période minimale de 10 ans;

4. d'adopter les mesures requises afin que l'escroc puisse être reconduit immédiatement à la frontière, lorsqu'il est en situation d'insolvabilité;

5. d'instaurer des mécanismes permettant de bloquer les prestations sociales et familiales que l'escroc percevait, dès l'annulation du mariage prononcée;

6. en cas de solvabilité, de prévoir, à charge de la personne condamnée, la peine complémentaire de confiscation de tout ou partie de ses biens, quelle que

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS,

A. overwegende dat, bij grijze huwelijken, het huwelijk sneller en eenvoudiger moet kunnen worden nietig verklaard wanneer er duidelijk fraude in het spel is;

B. overwegende dat de sanctie in verhouding moet staan tot de fraude;

C. overwegende dat de potentiële slachtoffers er onvoldoende van op de hoogte zijn dat dergelijke praktijken zich in ons land voordoen;

D. overwegende dat het voor de slachtoffers heel moeilijk is hun rechten te doen gelden;

E. overwegende dat de procedure om het huwelijk nietig te doen verklaren zodanig omslachtig is dat de slachtoffers daardoor ontmoedigd worden die procedure te ondernemen;

VERZOEKT DE REGERING:

1. ervoor te zorgen dat het huwelijk, wanneer het vermoeden van een grijs huwelijk bestaat, sneller en met minder kosten nietig kan worden verklaard, zodat zowel het slachtoffer van het emotioneel bedrog als de samenleving in haar geheel daar baat bij hebben;

2. het nodige te doen opdat de rechtbank die het bedrog vaststelt, de door de oplichter verkregen verblijfsvergunning c.q. nationaliteit, kan intrekken;

3. ervoor te zorgen dat personen die schuldig worden bevonden aan dat soort fraude levenslang geen aanspraak mogen maken op het verkrijgen van de Belgische nationaliteit en dat het hen gedurende minstens tien jaar verboden wordt door het Belgische grondgebied te reizen of er te verblijven;

4. de nodige maatregelen te nemen opdat de oplichter onmiddellijk het land kan worden uitgezet wanneer hij insolvent blijkt te zijn;

5. voorzieningen te treffen waardoor de sociale en gezinsuitkeringen die de oplichter ontving kunnen worden geblokkeerd, zodra het huwelijk officieel nietig is verklaard;

6. wanneer de veroordeelde solvent blijkt te zijn, bij wijze van aanvullende straf al zijn bezittingen of een gedeelte ervan, van welke aard dan ook, roerend of

soit leur nature, meuble ou immeuble, divis ou indivis, afin d'indemniser la victime pour le dommage moral subi.

20 juin 2012

Laurent LOUIS (MLD)

onroerend, verdeeld of onverdeeld, in beslag te nemen, teneinde het slachtoffer voor de geleden morele schade te vergoeden.

20 juni 2012